

ΤΟ Α΄ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΤΙΘΕΤΑΙ ΣΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Έπειτα από μακρές διαβουλεύσεις, ιδίως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο των Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την συνεδρίασή του της 28ης Ιουνίου 1999 στις Βρυξέλλες, ενέκρινε και τυπικώς το Α΄ Πρόγραμμα - Πλαίσιο για θέματα ευρωπαϊκού πολιτισμού, προβλεπομένης δαπάνης ύψους 167.000.000 ΕΥΡΩ, για την περίοδο 2000-2004 μ.Χ. Η απόφαση αυτή αναμένεται να υιοθετηθεί προσεχώς σε δεύτερη ανάγνωση, βάσει της διαδικασίας της συναπόφασης, και από το νέο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Υπενθυμίζεται σχετικώς, ότι κατά την πρώτη ανάγνωση του σχεδίου της απόφασης αυτής το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είχε προτείνει δαπάνες ύψους 250.000.000 ΕΥΡΩ, με βάση το ακόλουθο σκεπτικό, επί του οποίου, άλλως τε, εβασίσθη και ο προσδιορισμός των στόχων του Προγράμματος:

Κατά την άποψη, λοιπόν, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ο πολιτισμός αποτελεί καθοριστικό στοιχείο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και συμβάλλει στην επιβεβαίωση και στην ζωτικότητα του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου καθώς και στην ακτινοβολία της Κοινότητας σε διεθνή κλίμακα¹.

Ακόμη, ο πολιτισμός τείνει να υπερβεί τα όρια των τομέων, που κατά παράδοση σχετίζονται με αυτόν και να περιλάβει, επίσης, τον κοινωνικό και οικονομικό τομέα. Για τον λόγο αυτό, έχει να διαδραματίσει στο μέλλον σημαντικό ρόλο εν όψει των νέων προκλήσεων, που αντιμετωπίζει η Κοινότητα, όπως η παγκοσμιοποίηση, η κοινωνία των πληροφοριών, η κοινωνική συνοχή, ή η δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

Επιπροσθέτως, λόγω της αυξανόμενης σημασίας του πολιτισμού για την ευρωπαϊκή κοινωνία και των προκλήσεων, που αντιμετωπίζει η Κοινότητα στο κατώφλι του εικοστού πρώτου αιώνα, πρέπει να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα και η συνοχή της κοινοτικής δράσης στον τομέα του πολιτισμού, μέσω της θέσπισης ενός ενιαίου πλαισίου προσανατολισμού και προγραμματισμού για την περίοδο 2000-2004, δεδομένης της ανάγκης να ενσωματωθεί το ζήτημα του πολιτισμού στις άλλες κοινοτικές πολιτικές.

Η πλήρης συμμετοχή, εξ άλλου, των πολιτών στην ευρωπαϊκή οικοδόμηση απαιτεί

---

1. Τα στοιχεία αυτά παρασχέθηκαν στον συντάκτη του κειμένου, κατά την διάρκεια ειδικής συνεργασίας, τον παρελθόντα Μάιο, τριακονταμελούς Ομάδος Φοιτητών του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών των Αθηνών, στα Γραφεία της Επιτροπής της Ε.Ε. στις Βρυξέλλες, υπό Στελέχους της αρμόδιας Διεύθυνσης. Η Επιστημονική αυτή Συνάντηση Φοιτητών με Αξιωματικούς της Επιτροπής (δεκάτη ενάτη κατά σειρά), είχε οργανωθεί (όπως και οι προηγούμενες), από τον Καθηγητή Κωνσ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟ, οι δε Φοιτητές είχαν την σπουδαία ευκαιρία να συνεργασθούν με διάφορα Ανώτατα Στελέχη του Κοινοβουλίου και Διευθύνσεων της Επιτροπής.

να αναδειχθούν περισσότερο οι κοινές πολιτιστικές αξίες και ρίζες τους ως καθοριστικό στοιχείο της ταυτότητας και της ένταξής τους σε μία κοινωνία, η οποία βασίζεται στην ελευθερία, στην δημοκρατία, στην ανοχή και στην αλληλεγγύη και πρέπει να υπάρξει μεγαλύτερη ισορροπία ανάμεσα στην οικονομική και στην πολιτιστική συνιστώσα της Κοινότητας, με τρόπο που οι συνιστώσες αυτές να αλληλοσυμπληρώνονται και να αλληλοενισχύονται.

Κατά την άποψη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Κοινότητα δεσμεύεται να εργασθεί για την ανάπτυξη ενός ανοικτού και πολύμορφου κοινού πολιτιστικού χώρου για τους Ευρωπαίους, που θα βασίζεται στην τήρηση της αρχής της επικουρικότητας, στην συνεργασία ανάμεσα σε όλους τους πολιτιστικούς φορείς, στην δημιουργία ενός νομοθετικού πλαισίου, που θα ευνοεί τις πολιτιστικές δραστηριότητες και θα εξασφαλίζει τον σεβασμό της πολιτιστικής πολυμορφίας, ενώ για να γίνει αυτός ο κοινός για τους ευρωπαίους πολιτιστικός χώρος ζωντανή πραγματικότητα, πρέπει να ενθαρρυνθεί η δημιουργία, να αξιοποιηθεί η πολιτιστική κληρονομία ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, να ενθαρρυνθεί η αμοιβαία γνώση του πολιτισμού και της ιστορίας των Λαών της Ευρώπης και να ευνοηθούν οι πολιτιστικές ανταλλαγές, ώστε να βελτιωθεί η διάδοση των γνώσεων, η συνεργασία και η δημιουργία.

Επομένως, εντός αυτού του πλαισίου πρέπει να προωθηθούν: η μεγαλύτερη συνεργασία ανάμεσα στους πολιτιστικούς φορείς, με το να τους δοθούν κίνητρα να συνάπτουν συμφωνίες συνεργασίας, (οι οποίες θα επιτρέπουν την υλοποίηση κοινών ενεργειών), η στήριξη ενεργειών με περισσότερο συγκεκριμένους στόχους και με έντονη προβολή σε ευρωπαϊκή κλίμακα, η στήριξη ειδικών και καινοτόμων ενεργειών, η δημιουργία εστιών ανταλλαγών και διαλόγου για συγκεκριμένα θέματα ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος κ.ά.

Έτσι, θεσπίζεται για την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 2000 έως 31 Δεκεμβρίου 2004, ενιαίο μέσο προγραμματισμού και χρηματοδότησης για τις κοινοτικές ενέργειες στον τομέα του πολιτισμού, αποκαλούμενο: το Πρόγραμμα «Πολιτισμός 2000».

Το Πρόγραμμα «Πολιτισμός 2000» θα συμβάλλει στην αξιοποίηση ενός κοινού για τους Ευρωπαίους πολιτιστικού χώρου, ευνοώντας την συνεργασία ανάμεσα στους δημιουργούς, στους πολιτιστικούς φορείς και στα πολιτιστικά Ιδρύματα των Κρατών Μελών, με βάση τους εξής ειδικούς στόχους:

α. Την αμοιβαία γνώση του πολιτισμού και της ιστορίας των ευρωπαϊκών Λαών, μέσω της προβολής της κοινής πολιτιστικής τους κληρονομιάς καθώς και του πολιτιστικού διαλόγου.

β. Την δημιουργία, την προβολή σε διακρατικό επίπεδο του πολιτισμού και την ελεύθερη κυκλοφορία των καλλιτεχνών και των προϊόντων της διανοίας τους.

γ. Την προβολή της πολιτιστικής πολυμορφίας και την ανάπτυξη νέων μορφών πολιτιστικής έκφρασης.

δ. Την συμβολή του πολιτισμού στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη.

ε. Την αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς ευρωπαϊκής σημασίας.

στ. Την ακτινοβολία των ευρωπαϊκών πολιτισμών στις τρίτες χώρες και τον διάλογο με τους φορείς άλλων πολιτισμών του πλανήτη.

Το Πρόγραμμα «Πολιτισμός 2000» ευνοεί την αποτελεσματική σύνδεση με τις ενέργειες που υλοποιούνται βάσει των άλλων Κοινοτικών πολιτικών και οι οποίες έχουν επίπτωση στον πολιτισμό.

Const. GE. ATHANASSOPOULOS

Professor in the Department of Econ. and Region.

Devel., Panteion Univers., Athens

THE INSTITUTIONAL FRAMEWORK
OF REGIONAL DEVELOPMENT

Volume I
3rd edition
Athens, 1996

Volume II
3rd edition
Athens, 1995

Η υλοποίηση των στόχων αυτών πραγματοποιείται μέσω των εξής ενεργειών:

- α. Ενέργειες που εντάσσονται σε πολυετείς συμφωνίες πολιτιστικής συνεργασίας.
- β. Σημαντικές ενέργειες ευρωπαϊκής ή/και διεθνούς εμβέλειας.
- γ. Ειδικές, καινοτόμες ή/και πειραματικές ενέργειες στην Κοινότητα ή/και στις τρίτες Χώρες.

Η εφαρμογή του Προγράμματος ανατίθεται στην Επιτροπή.

Η Επιτροπή θα επικουρείται στην προκειμένη περίπτωση από μία επιτροπή συμβουλευτικού χαρακτήρα την οποία θα αποτελούν αντιπρόσωποι των Κρατών Μελών και της οποίας θα προεδρεύει ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής.

Το Πρόγραμμα «Πολιτισμός 2000» είναι ανοιχτό σε συμμετοχή των Χωρών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και στη συμμετοχή της Κύπρου και των συνδεδεμένων Χωρών της Κεντρικής Ευρώπης, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στις συμφωνίες συνδέσεως ή στα συμπληρωματικά πρωτόκολλα των εν λόγω συμφωνιών, οι οποίοι αφορούν την συμμετοχή σε κοινοτικά Προγράμματα, που έχουν συναφθεί ή πρόκειται να συναφθούν με τις Χώρες αυτές.

Το Πρόγραμμα «Πολιτισμός 2000» επιτρέπει την συνεργασία με άλλες τρίτες χώρες, που έχουν συνάψει συμφωνίες συνδέσεως ή συνεργασίας, οι οποίες περιέχουν πολιτιστικές ρήτρες, μέσω συμπληρωματικών πιστώσεων που χορηγούνται σύμφωνα με διαδικασίες, οι οποίες πρόκειται να συμφωνηθούν με τις Χώρες αυτές.

Το Πρόγραμμα «Πολιτισμός 2000» επιτρέπει, τέλος, την συνεργασία με διεθνείς Οργανισμούς, οι οποίοι αναπτύσσουν δράση στον τομέα του πολιτισμού, όπως η UNESCO, ή το Συμβούλιο της Ευρώπης, στο πλαίσιο της ισότιμης συμμετοχής και της τήρησης των κανόνων λειτουργίας κάθε Ιδρύματος ή Οργανισμού, για την υλοποίηση των στόχων του.

Σημειώνεται, ότι μέχρι σήμερα, βάσει της Συνθήκης του Μάαστριχτ, η Ευρωπαϊκή Ένωση ανέπτυξε περιορισμένης έκτασης δράσεις επί θεμάτων πολιτισμού με σειρά Προγραμμάτων, όπως:

Το Πρόγραμμα Ariane: προέβλεπε ενίσχυση των μεταφράσεων θεατρικών ή λογοτεχνικών έργων, του βιβλίου και της διευκόλυνσης της ανάγνωσης.

Το Πρόγραμμα Καλειδοσκόπιο: προέβλεπε την ενίσχυση πολιτιστικών και καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων.

Το Πρόγραμμα Raphael: προέβλεπε την υποστήριξη συνεργασιών και δράσεων επί θεμάτων πολιτιστικής κληρονομιάς.

19η ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΗΜΕΡΙΔΑ

ΟΡΓΑΝΩΤΕΣ :

ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΟΙΝ. ΚΑΙ ΠΟΛΙΤ. ΕΠΙΣΤ.
ΔΗΜΟΣ ΑΡΑΧΩΒΑΣ

Θ Ε Μ Α : Δήμος Αράχωβας

ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ, ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Αράχωβα 29 Μαΐου 1999

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
Καθηγητής Κωνσταντίνος ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ

(Αλφαβητικώς)

ΑΝΔΡΕΟΥ-ΛΕΟΝΤΙΟΣ Γεώργιος, Δήμαρχος
ΒΑΓΙΟΥ Βασιλική, Πτυχ. ΤΟΠΑ
ΓΟΥΡΓΙΩΤΗΣ Ανέστ., Χωροτάκτης
ΔΕΛΗΘΕΟΥ Βασιλ., Δρ Π.Α.
ΔΡΑΓΟΥΜΑΝΟΣ Λεων., Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ Νικ., Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Γεώργιος, Μ. Sc. Π.Α., Υπ. Δ.
ΖΑΧΟΣ Δημ., Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΚΑΛΑΘΑΚΗΣ Αθαν., Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ Νικ., Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΚΑΠΡΑΛΟΥ Βασι., Τελ. ΤΟΠΑ
ΚΥΡΙΑΖΗΣ Ευαγ., Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΚΩΣΤΗΣ Κιμ., Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΜΟΝΔΟΥΡΗΣ Δημ., Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΜΠΑΛΩΜΕΝΟΥ Χρυσ., Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΜΠΑΤΣΟΣ Ιωάννης, Τελ. ΤΟΠΑ
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Ελπ., Τελ. ΤΟΠΑ
ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ελπ., Τελ. ΤΟΠΑ
ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ Ι., Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΠΟΛΕΜΗΣ Μιχ., Τελ. ΤΟΠΑ
ΠΟΛΥΖΟΥ Χριστ., Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΣΕΦΕΡΛΗΣ Ανδρέας, Αρχιτέκτων
ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ Ευθ., Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΣΤΑΥΡΟΥ Β., Μεταπ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΣΠΥΡΑΤΟΣ Αλ., Τελ. ΤΟΠΑ
ΣΤΡΑΒΟΔΗΜΟΣ Γ., Τελ. ΤΟΠΑ
ΤΣΕΚΟΥΡΑ Λ., Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΤΣΙΡΙΓΩΤΑΚΗ Αργ., Τελ. ΤΟΠΑ
ΧΑΤΖΗ Αθ., Τελ. ΤΟΠΑ
ΧΟΥΜΑΣ Χρ., Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ

Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Ε Ι Σ

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ
ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Η Σ

Καθηγητής Κωνσταντίνος ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Τα θέματα της Αποκέντρωσης, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης εν γένει και της Περιφερειακής Ανάπτυξης, ενέχουν αφ' εαυτών ιδιαίτερη σημασία. Η σημασία τους όμως αυτή προσλαμβάνει διαστάσεις μεγαλύτερες κατά περιόδους, λόγω ειδικότερων συνθηκών υπό τις οποίες διατελεί μία Χώρα. Και η Χώρα μας κατ' αυτές «διατελεί» υπό ειδικές συνθήκες για πολλούς και ποικίλους λόγους. Ενδεικτικώς:

Η Αποκέντρωση εν γένει της κρατικής διοικητικής μηχανής, παρ' ότι αποτελεί συνταγματική επιταγή και όνειρο δεκαετιών μόλις τώρα τείνει να ολοκληρωθεί για πολλούς λόγους μεταξύ των οποίων δεν προέχουν πάντοτε λόγοι αδυναμίας αντικειμενικοί, αλλά λόγοι πολιτικών επιλογών.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση Α' και Β' βαθμού δεν ευτύχησε να έχει πάντοτε την καλύτερη μοίρα. Η Χώρα μας, η οποία «συνέλαβε» προ πολλών εκατονταετηρίδων την Ιδέα της, παλινδρομούσα δεν έλαβε πάντοτε τα καλύτερα μέτρα για τον Α' βαθμό και μόλις προτινός «ευδόκησε» να ασχοληθεί με τον Β'.

Η Περιφερειακή Ανάπτυξη της Χώρας, τέλος, ερωτοτροπούσα μονίμως προς τις πηγές χρηματοδότησης των Βρυξελλών, και ιδίως μετά την πρόσφατη επιτυχία κατά την Διάσκεψη του Βερολίνου - έγκριση βοήθειας εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ύψους εννέα τρισεκατομμυρίων δραχμών - και τα Εθνικά Προγράμματα Δημοσίων Επενδύσεων, δεν είναι ιδιαίτερος ικανοποιητική και επιμένει να «απωθεί» την ιδιωτική επενδυτική δραστηριότητα με διάφορους τρόπους: πολυνομία, ταχεία μεταβολή των σχετικών ρυθμίσεων, παλινωδίες ως προς τους σκοπούς και τους στόχους, ετερόκλητες επιλογές.

Τα εν λόγω φαινόμενα όμως, κάθε άλλο παρά επιτρέπεται να συνεχίζονται. Η εν γένει κατάσταση της Χώρας και η διεθνής συγκυρία υπό την οποία αυτή πλέον «ζει» και «κινείται», επιτάσσουν άλλους ρυθμούς, πλέον εναργείς, πλέον λυσιτελείς.

Η ανά χειράς Συλλογή¹ των Εισηγήσεων της «19ης Επιστημονικής Συνάντησης» για την μελέτη της παρούσας κατάστασης, των προβλημάτων και των αναπτυξιακών προοπτικών του Δήμου Αράχωβας, η οποία πραγματοποιείται με πρωτοβουλία του υπογρά-

1. Τις εργασίες της Ημερίδας παρακολούθησαν και απύθηναν σύντομους Χαιρετισμούς προς τους παρισταμένους Βουλευτές, Νομάρχες, Δήμαρχοι άλλων Πόλεων, Στελέχη Υπουργείων, Ειδικοί Επιστήμονες, Εκπρόσωποι Εταιρειών κ. ά.

φοντος και των Τελειοφοίτων και των Μεταπτυχιακών Φοιτητών (Ακαδημ. έτους 1998-1999) του Τμήματος Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών και του Δημάρχου του Δήμου Αράχωβας κ. Γεωργίου Ανδρέου - Λεοντίου και των Συνεργατών του, τάσσει εαυτήν στην υπηρεσία της «άλλης» οπτικής, ευσυνειδήτως και αντικειμενικώς, μακράν κομματικών αντεγκλήσεων και μικροπολιτικών σκοπιμοτήτων, ευελπιστούσα, ότι συμβάλλει, εν τω μέτρω του εφικτού, στην «αλλαγή» αντίληψης και πορείας θεμάτων εξόχως ζωτικής σημασίας για το παρόν και το μέλλον του τόπου, θεμάτων των οποίων η διευθέτηση είναι κατεπείγουσα, διότι δεν υπάρχουν άλλα περιθώρια πολυτελών καθυστερήσεων και παλινωδιών.

Δυστυχώς «οι καιροί ου μενετοί» πλέον...

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ: ΜΙΑ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΑΧΩΒΑΣ

Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Η Σ

Γεώργιος ΑΝΔΡΕΟΥ - ΛΕΟΝΤΙΟΣ, Δήμαρχος Αράχωβας

Η Αράχωβα αυτή την χρονική περίοδο διανύει μία τροχιά ανάπτυξης με κατεύθυνση κυρίως προς τον τριτογενή τομέα και έμφαση στον τουρισμό. Δυστυχώς, η έλλειψη ολοκληρωμένου σχεδιασμού και στρατηγικής, που να κατευθύνει τις αποφάσεις για την μορφή της ανάπτυξης και τον προγραμματισμό των έργων υποδομής έχει ήδη αρχίσει να εμφανίζει αρνητικές επιπτώσεις.

Η τοπική κοινωνία έχει ενδογενείς αντοχές και μπόρεσε μέχρι τώρα να αντιδράσει, τόσο προς την κατεύθυνση της προάσπισης της κοινωνικής της συνοχής, όσο και προς την στοιχειώδη εξασφάλιση υποδομών στήριξης της τρέχουσας ανάπτυξης. Παρ' όλα αυτά, έχει ήδη συναίσθηση των αλλαγών που έχουν επέλθει και των κινδύνων, που εγκυμονεί η τρέχουσα τάση της κοινωνικοοικονομικής της εξέλιξης και αρχίζει να αντιδρά έντονα στη στρεβλή ανάπτυξη, που προκαλείται από το σημερινό καθεστώς της έλλειψης συγκροτημένου σχεδιασμού και ορθολογικής υλοποίησης των έργων υποδομής.

Ένα άλλο πρόβλημα είναι, επίσης, η οικιστική πίεση, που δέχεται ο οικισμός εξ αιτίας της δημογραφικής αύξησης, της τουριστικής ανάπτυξης και της ζήτησης για δεύτερη κατοικία και που είναι άμεσα συνδεδεμένη με την ολιγορτία των πολεοδομικών αρχών, αφού επί μία δεκαετία και πλέον αναθεωρείται το σχέδιο πόλης και δεν προβλέπονται οι απαραίτητες επεκτάσεις για την εκτόνωση αυτής της πίεσης. Αυτό, όπως είναι επόμενο, έχει ως αποτέλεσμα την δόμηση όλων των διαθέσιμων χώρων και την υπέρογκη αύξηση των τιμών γης, που γίνονται πλέον δυσβάσταχτες για τον γηγενή πληθυσμό.

Γενικό χαρακτηριστικό της μέχρι τώρα οικονομικής ζωής της Αράχωβας είναι η ποιότητα των επαγγελμάτων και των εισοδημάτων των κατοίκων της.

Στον πρωτογενή τομέα έχουμε απασχόληση στην γεωργία και στην κτηνοτροφία. Στον δευτερογενή τομέα έχουμε ήδη μία μικρομεσαία βιοτεχνική δραστηριότητα και απασχόληση στις μεγάλες μονάδες εξόρυξης βωξίτη και παραγωγής αλουμινίου της περιοχής. Στον τριτογενή τομέα η ανάπτυξη του τουρισμού προκαλεί σημαντική αύξηση του τομέα παροχής υπηρεσιών.

Κωνσταντίνος Γ.Ε. Αθανασόπουλος

Καθηγητής Τμήμ. Οικ., Περιφ.
Ανάπτ. Παντείου Πανεπιστ.
Κοινων. Πολ. Επ. Αθηνών

**ΘΕΣΜΙΚΟ
ΠΛΑΙΣΙΟ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

Τόμος Α΄

Περίοδος 1952-1990

Γ΄ έκδοση

Αθήναι, 1996

Κωνσταντίνος Γ.Ε. Αθανασόπουλος

Καθηγητής Τμήμ. Οικ., Περιφ.
Ανάπτ. Παντείου Πανεπιστ.
Κοινων. Πολ. Επ. Αθηνών

**ΘΕΣΜΙΚΟ
ΠΛΑΙΣΙΟ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

Τόμος Β΄

Περίοδος 1990-1995

Γ΄ έκδοση

Συνταγματικές ρυθμίσεις Νομοθετήματα
εκδοθέντα κατά την περίοδο 1990-1995
για θέματα ανάπτυξης. Ν. 1892/1990.

Υπουργικές Αποφάσεις. Πράξεις
Διοικητού Τραπέζης της Ελλάδος.

Προεδρικά Διατάγματα.

Ν. 1972/1991. Ν. 2008/1992. Ν. 2234/1994.

«Προκαταρκτικά» Πενταετούς

Προγράμματος Οικονομικής και
Κοινωνικής Ανάπτυξης 1988-1992.

Βιβλιογραφία.

Αθήναι, 1996

Στις βασικές προτεραιότητες ενός σχεδίου μας ανάπτυξης της Αράχωβας είναι η διατήρηση αυτής της κοινωνικοοικονομικής ποικιλότητας, που αποτελεί σημαντική προϋπόθεση της βιώσιμης ανάπτυξης. Ο κίνδυνος της εμμονής στην «μονοκαλλιέργεια του τουρισμού» αποτελεί μία από τις πιο σημαντικές απειλές για το μέλλον.

Η τόνωση, επομένως, της αγροτικής και κτηνοτροφικής δραστηριότητας με διάφορα μέσα (κίνητρα, ενημέρωση, ...), η συγκροτημένη ανάπτυξη της βιοτεχνικής δραστηριότητας (βιοτεχνικό πάρκο, προσέλευση επενδυτών...), ο έλεγχος και οι συνειδητές επιλογές των μορφών τουριστικής ανάπτυξης που συμβαδίζουν με την σημερινή δομή, αλλά και τις παραδοσιακές αξίες του οικισμού μας, η συνετή διαχείριση των πόρων μας (φυσικών, πολιτισμικών, οικονομικών), η αύξηση της φέρουσας ικανότητας του οικισμού και του κοινωνικοοικονομικού ιστού της, είναι οι ενδιάμεσοι στόχοι προς την μελλοντική ολοκληρωμένη βιώσιμη ανάπτυξη της Αράχωβας.

Η σημερινή πρόκληση για την Αράχωβα, λοιπόν, είναι να συνδεθούν οι κοινωνικοοικονομικές της προτεραιότητες με τους περιορισμούς, που θέτει η περιβαλλοντική και πολιτισμική της μοναδικότητα.

Σε ό,τι αφορά στον πρωτογενή τομέα, εκτός από το ήδη κατοχυρωμένο εγχώριο παραδοσιακό τυρί «Φορμαέλα» πρέπει να προβάλουμε τα ήδη παραγόμενα οικολογικά προϊόντα, που είναι το ελαιόλαδο και οι ελιές, ενώ σημαντικές δυνατότητες προσφέρονται για καλλιέργεια αρωματικών φυτών και άλλων συναφών προϊόντων.

Στον δευτερογενή τομέα παρατηρείται μικρομεσαία βιοτεχνική δραστηριότητα (ξύλουργεία, σιδηρουργεία, ελαιοτριβεία), που πρέπει να μεταφερθούν εκτός του οικισμού με την δημιουργία βιοτεχνικού πάρκου έτσι, ώστε να μην διαταράσσεται ο παραδοσιακός χαρακτήρας του. Αυτό το πάρκο θα μπορεί να λειτουργήσει και ως σημείο υποδοχής μικρών μεταποιητικών βιοτεχνιών και να αμβλύνει το σημαντικό πρόβλημα ανεργίας, που παρουσιάζεται στους όμορους Δήμους Διστόμου, Δαυλείας κ.τ.λ.

Ο τουρισμός αποτελεί σήμερα τον δυναμικότερο και ταχύτερα αναπτυσσόμενο τομέα της Αράχωβας, λόγω του παρακείμενου Χιονοδρομικού Κέντρου του Παρνασσού και της γειννίασης με έναν από τους σημαντικότερους αρχαιολογικούς τόπους της Ελλάδας, τους Δελφούς. Αυτό το Κέντρο έχει τεθεί σε λειτουργία το 1978 και η μόνη σημαντική παρέμβαση που έγινε μέχρι σήμερα ήταν στις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας. Από τότε και στο εξής έγιναν μόνο ελλιπείς συντηρήσεις του εξοπλισμού, με αποτέλεσμα πλέον το Κέντρο να μην είναι σε θέση να εξυπηρετήσει την πληθώρα των επισκεπτών.

Κατά την άποψή μας το Χιονοδρομικό Κέντρο αποτελεί ένα τμήμα του παραγωγικού συνόλου, που λέγεται χειμερινός τουρισμός. Από την διεθνή εμπειρία όλα τα Χιονοδρομικά Κέντρα με αντίστοιχες υπηρεσίες είναι παθητικά. Επομένως και στη δική μας περίπτωση είναι ουτοπία να επιδιώκεται τεχνηέντως η κερδοφορία του Κέντρου, είτε με την αύξηση της τιμής κάρτας καθημερινής εισόδου, είτε με την μείωση των αναγκαίων δαπανών συντήρησής του.

Είναι αυτονόητο, ότι επιδίωξη όλων μας είναι η ομαλή λειτουργία και η ανάπτυξη του Κέντρου, γι' αυτό και ο Ε.Ο.Τ. θα πρέπει να αποσαφηνίσει την πολιτική του γι' αυτό. Η άποψη του Δήμου είναι, ότι η πιθανή εκχώρηση του Κέντρου αποκλειστικά στον ιδιωτικό τομέα με δεδομένο, ότι αυτό το Κέντρο δεν μπορεί να είναι κερδοφόρο κάτω από τις παρούσες συνθήκες, θα είχε ως αποτέλεσμα ή την υποβάθμισή του ή την αλλαγή του τρόπου εκμετάλλευσής του, με βέβαιες αρνητικές επιπτώσεις για τις γύρω περιοχές. Γι' αυτό είναι σκόπιμο να εξεταστεί μία πιθανή διαδημοτική - διανομαρχιακή συνεργασία, που θα επωμισθεί το βάρος της ομαλής λειτουργίας του.

Η Αράχωβα η οποία κηρύχθηκε παραδοσιακός οικισμός το έτος 1978 διαθέτει αξιόλογα παραδοσιακά κτίσματα. Ένας οικισμός όμως δεν περιορίζεται μόνο στα κτίσματα, αλλά είναι ένα σύνολο, που απαρτίζεται από τον ανθρώπινο παράγοντα με τα ιδεώδη και τις λειτουργίες του και το παραδοσιακό κέλυφος με το φυσικό του περιβάλλον. Η αναβίωση και η εξέλιξη του οικισμού, μέσω της ενεργητικής συντήρησης του παραδοσιακού κελύφους είναι πρωταρχικής σημασίας. Η ενέργεια αυτή βασίζεται στην ανανέωση του κοινωνικού, αλλά και λειτουργικού περιεχομένου του οικισμού (βελτίωση του κυκλοφοριακού προβλήματος, εύρεση χώρων στάθμευσης, απελευθέρωση των πεζοδρομίων από τα Ι.Χ. κ.ά.), σε αντιδιαστολή με την παθητική συντήρηση, που περιορίζεται στην μυσιακή ιδιότητα του κελύφους.

Η προσαρμογή, λοιπόν, του παραδοσιακού οικιστικού ιστού θα έχει σίγουρα κάποιες επιπτώσεις και κάποιες αλλαγές σ' αυτόν, αφού ένα κέλυφος έχει ως στόχο την έκφραση των λειτουργιών και των ιδεωδών των εκάστοτε κατοίκων. Το θέμα είναι οι επιπτώσεις και οι αλλαγές αυτές να μην αλλοιώνουν την ποιότητα και τον βασικό χαρακτήρα του οικισμού. Και εδώ πρέπει να υπογραμμισθεί η ανάγκη να τεθεί ως πρωταρχικός στόχος η σύνθεση του παρελθόντος με τις ανάγκες του παρόντος, δηλαδή, η σύνθεση του παραδοσιακού οικισμού της Αράχωβας με τις ανάγκες του σύγχρονου περιβάλλοντος και της σύγχρονης ζωής.

Τα παραδοσιακά κτίσματα εξυπηρετούν καλά τις νέες λειτουργίες του οικισμού και προσφέρονται να τις εξυπηρετήσουν ακόμη καλύτερα, μετά από ορισμένες προσεκτικές επεμβάσεις, που θα σέβονται τον χαρακτήρα των κτιρίων. Η Αράχωβα, όπως και κάθε ιστορική πόλη ή χωριό, έχει μία συγκεκριμένη πολεοδομική και αρχιτεκτονική μορφή, που προέκυψε από τα φυσικά δεδομένα και από τις ανάγκες των κατοίκων της. Ο σεβασμός, λοιπόν, του φυσικού περιβάλλοντος, του συσχετισμένου με τον ιστορικό οικισμό της Αράχωβας, αποκλείει την άμεση γειτνίασή του με μεγάλης κλίμακας τεχνικά έργα.

Επεμβάσεις, που έχουν ως σκοπό να ευθυγραμμίσουν ή να διανοίξουν δρόμους, να μεταβάλλουν δηλαδή την κλίμακα και την λειτουργία, και που είναι επεμβάσεις ξένες προς το ύφος και το πνεύμα της Πολιτιστικής κληρονομιάς δεν αποτελούν τίποτε άλλο, παρά καταστροφικές αλλοιώσεις του ιστορικού ιστού και του περιβάλλοντος, που χάνει έτσι την συνοχή του και τραυματίζεται ανεπανόρθωτα. Η διακριτική λύση όμως ενός υπόγειου άξονα μπορεί να δώσει ουσιαστική απάντηση στο πολύπλοκο και πολύπλευρο πρόβλημα της Αράχωβας, λύνοντας έτσι το κυκλοφοριακό πρόβλημα και προστατεύοντας το πολύτιμο φυσικό περιβάλλον μας.

Ένας υπόγειος άξονας, αλλά και παράλληλα έργα υποδομής που θα τον ακολουθήσουν, χώροι στάθμευσης, στην είσοδο και στην έξοδό του, αλλά και μέσα στην Αράχωβα, μπορούν να αποτρέψουν την μεγάλη κινητικότητα των οχημάτων μέσα από το χωριό, δίνοντάς του την ευκαιρία να αναβαθμισθεί. Η πεζοδρομηση του κεντρικού δρόμου που είναι ο κυριότερος δημόσιος χώρος και η βιτρίνα του χωριού ανασταίνει την αξία της «Αγοράς», δηλαδή του δημόσιου βίου.

Ο ρόλος των δημόσιων χώρων, ειδικά σε μία μεσογειακή πόλη, είναι πολύτιμος και καθοριστικός. Είναι οι χώροι του δημόσιου βίου, όπου η καθημερινή ζωή εξελίσσεται, οι άνθρωποι συναντιούνται και επικοινωνούν. Είναι τα σημαντικότερα σημεία αναφοράς μέσα σε μία πόλη, η αντιστοιχία με την λειτουργία της «Αρχαίας Αγοράς». Μία πολιτική ανάπλασης και αναβάθμισης των τοπικών δημόσιων χώρων είναι αναγκαία. Μία τέτοιου είδους επέμβαση πρέπει να λαμβάνει υπόψη της τα υπάρχοντα χαρακτηριστικά και να αναδεικνύει την παραδοσιακή αρχιτεκτονική και, κυρίως, να μην αλλοιώνει τις ιστορικές αξίες των χώρων.

Η δημιουργία δικτύου υπογείων χώρων στάθμευσης μέσα στην Αράχωβα είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την εξοικονόμηση χώρου στην επιφάνεια, ο οποίος προορίζεται για χρήση των πεζών. Οι σημερινοί χώροι στάθμευσης ήταν κάποτε δημόσιοι χώροι, χώροι περιπάτου. Η σωστή διαχείριση των χώρων στάθμευσης και η δημιουργία των υπόγειων χώρων στάθμευσης θα έχει ως αποτέλεσμα την επαναφορά της έννοιας της προσβασιμότητας, δηλαδή θα δίνει τη δυνατότητα στους ανθρώπους να χρησιμοποιήσουν τους χώρους αυτούς, όπως εκείνοι επιθυμούν. Οι λύσεις και οι προτάσεις για την Αρά-

χωβα δεν πρέπει να ξεχνούν, ότι απευθύνονται σ' ένα δυναμικό και σύνθετο κοινωνικο-οικονομικό και ανθρωπινό οικοσύστημα, που είναι ένα κομμάτι, το οποίο ανήκει αναπόσπαστα σ' ένα σύνολο επιπέδων, τοπικό, περιφερειακό, εθνικό, και όχι ένα αποσπασμένο κομμάτι του χώρου. Δύο έννοιες που χαρακτηρίζουν την αναγέννηση και την αναβάθμιση των πόλεων είναι η εξέλιξη και η πρόοδος. Και οι δύο αυτές έννοιες πηγάζουν από την ικανότητα των πόλεων να γίνουν δεκτικές στις αλλαγές, να προσαρμοσθούν και να αντεπεξέλθουν στις προκλήσεις του μέλλοντος...

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Ε Σ

(Α λ φ α β η τ ι κ ῶ ς)

ΜΠΑΛΩΜΕΝΟΥ Κωστούλα, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΠΑΠΑΘΕΩΔΟΡΟΥ Ιωάννης, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ

(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

Η ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας καταλαμβάνει ένα κρίσιμο κεντρικό τμήμα του ηπειρωτικού κορμού της Ελλάδας και περιλαμβάνει το μεγαλύτερο τμήμα της ιδιότυπης απόληξης αυτού του κορμού, την χερσόνησο της Αττικής, που αποτελεί τον περιφερειακό χώρο της Αθήνας.

Ο γεωγραφικός χώρος της Περιφέρειας αποτελεί τον συνδυαστικό ηπειρωτικό χώρο ανάμεσα στις εκτεταμένες κεντρικές και βόρειες πεδινές εκτάσεις του ελληνικού χώρου, την χερσόνησο της Πελοποννήσου, την προωθημένη στα ανατολικά χερσόνησο της Αττικής και τμήμα της δυτικής Ελλάδας. Η Περιφέρεια στο μεγαλύτερο τμήμα της έχει χαρακτηριστήρα «χερσονήσου» και περιλαμβάνει την μεγαλόνησο Εύβοια, την νήσο Σκύρο και άλλες μικρότερες νησίδες.

Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟ ΧΩΡΟ

Η παραγωγική δομή της Περιφέρειας και η ιδιαίτερη θέση ως προς στρατηγικούς ορυκτούς πόρους και την μεταλλουργική βιομηχανία της αλουμίνας, του αλουμινίου, του νικελίου και του μαγνησίτη της εξασφαλίζουν «πρώτη θέση» στο παραγωγικό σύστημα της χώρας.

Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Οι αρχαιότητες της Περιφέρειας, με προεξάρχουσες τις αρχαιότητες του διεθνούς σημασίας αρχαιολογικού χώρου των Δελφών και τον διεθνούς συμβολικής σημασίας χώρο των Θερμοπυλών, εξασφαλίζουν στη Περιφέρεια θέση «ομφαλού της γης», ως προς τον τομέα των πολιτιστικών αξιών. Δημιουργούν έτσι υπέρ αυτής εξαιρετικού χαρακτήρα δικαιώματα και υποχρεώσεις, σε σχέση με την παγκόσμια πολιτιστική κληρονομία και ταυτόχρονα της εξασφαλίζουν χαρακτηριστικά μίας μοναδικής περιφερειακής ταυτότητας.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, ΑΕΠ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Το ΑΕΠ της Περιφέρειας ανέρχονταν το 1994 σε 955.419 εκατ. δραχμ. σε τρέχουσες τιμές, συμβάλλοντας κατά 6% στην διαμόρφωση του συνολικού ΑΕΠ της χώρας, το οποίο ανέρχονταν σε 15.979.072 εκατ. δραχμ. σε τρέχουσες τιμές.

Ο πρωτογενής τομέας της Περιφέρειας με 25% της απασχόλησης παράγει το 16,2% του ΑΕΠ, ενώ σε επίπεδο χώρας τα ποσοστά είναι αντίστοιχα 20% και 12,6%.

Ο δευτερογενής τομέας της Περιφέρειας είναι ιδιαίτερα δυναμικός, αφού με 29% απασχολούμενους (1991) παράγει το 45,6% του ΑΕΠ της Περιφέρειας, ενώ σε επίπεδο χώρας τα αντίστοιχα ποσοστά είναι 25% και 29,3%.

Τέλος, ο τριτογενής τομέας της Περιφέρειας με 46% της απασχόλησης παράγει το 38,2% του ΑΕΠ, ενώ σε επίπεδο χώρας έχουμε αντίστοιχα 55% και 58,1%.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΑΕΠ (ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ)

Το 1994 το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας είναι 48.834 δραχ. σε σταθερές τιμές του 1970 και είναι μικρότερο κατά 1% από το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της χώρας.

Το 1981 το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας ήταν 55.800 δραχμ. σε σταθερές τιμές του 1970, δηλαδή 30% μεγαλύτερο από το αντίστοιχο της χώρας, που ήταν 42.952 δραχμ.

Την δεκαετία 1981-1991 το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας αυξάνεται κατά 3,4% ενώ το αντίστοιχο της χώρας αυξάνεται κατά 14,5%.

Την περίοδο 1991-1994 το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας μειώνεται σημαντικά κατά 15,3%, ενώ σε επίπεδο χώρας παρατηρείται μικρή αύξηση κατά 0,1%.

Το 1981 η εν λόγω Περιφέρεια ήταν πρώτη σε επίπεδο χώρας ως προς το ύψος του κατά κεφαλήν ΑΕΠ, ενώ το 1994 ήταν τέταρτη.

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Ε Σ

(Α λ φ α β η τ ι κ ώ ς)

ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ Μαρία, Τελ. ΤΟΠΑ

ΤΣΙΡΙΓΩΤΑΚΗ Αργυρώ, Τελ. ΤΟΠΑ

(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας, περιλαμβάνει πέντε Νομούς με συνολική έκταση 15.549 τετραγωνικά χιλιόμετρα και πληθυσμό 578.876 κατοίκους, δηλαδή συγκεντρώνει ποσοστό 6,3% του πληθυσμού της χώρας. Ο μεγαλύτερος Νομός της είναι ο Νομός Ευβοίας με πρωτεύουσα την Χαλκίδα και συνολική έκταση 4.167 τ. χιλιόμετρα. Δεύτερος σε έκταση είναι ο Νομός Φθιώτιδας με πρωτεύουσα την Λαμία και συνολική έκταση 4.141 τ. χιλιόμετρα. Τρίτος σε έκταση είναι ο Νομός Βοιωτίας με πρωτεύουσα την Λειβαδιά, ακολουθεί ο Νομός Φωκίδας με πρωτεύουσα την Άμφισσα και ο Νομός Ευρυτανίας με πρωτεύουσα το Καρπενήσι. Έδρα της Περιφέρειας είναι η Λαμία.

Η Στερεά Ελλάδα δεν θεωρείται πυκνοκατοικημένη, αφού έχει πυκνότητα μόλις 38 κατοίκους ανά τ. χιλιόμετρο, ενώ ο μέσος όρος της χώρας είναι 79 κάτοικοι ανά τ. χιλιόμετρο.

Όσον αφορά στην παραγωγή, γενικά, η Περιφέρεια είναι προσανατολισμένη στον πρωτογενή τομέα και δευτερευόντως στον δευτερογενή, ενώ στην διάρκεια των τελευταίων ετών παρουσιάζει άνοδο και ο τριτογενής τομέας. Η Περιφέρεια συγκεντρώνει ποσοστό 6,1% του συνολικού ΑΕΠ της χώρας και καταλαμβάνει τη τέταρτη θέση στην κατάταξη των Περιφερειών με βάση το κατά κεφαλήν ΑΕΠ με μέγεθος 3,16 εκατ. δραχμ. για το 1997.

Ο Νομός Βοιωτίας είναι ένας βιομηχανικός Νομός, που αριθμεί περίπου 393 βιομηχανίες και βιοτεχνίες, σημαντικότερες εκ των οποίων είναι η ΙΖΟΛΑ και η ΤΙΤΑΝ. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΣΥΕ το 1991 στο Νομό ήταν συγκεντρωμένο το 48,6% του κλάδου της μεταποίησης της Περιφέρειας.

Όσον αφορά στον πρωτογενή τομέα, παρουσιάζει και αυτός ανάπτυξη, αφού το 1991 συμμετέχει στην παραγωγή του ΑΕΠ του Νομού με ποσοστά 22,6% έναντι 18,2% το 1981. (Τα στοιχεία αυτά αφορούν κυρίως στην γεωργία και κτηνοτροφία). Τέλος, στον τριτογενή τομέα δεν παρουσιάζεται ιδιαίτερο ενδιαφέρον, αφού τα ποσοστά συμμετοχής είναι ιδιαίτερα χαμηλά.

Ως Περιφέρεια στο σύνολό της, η Στερεά Ελλάδα παρουσιάζει πολλά θετικά στοιχεία, τα σημαντικότερα εκ των οποίων είναι:

1. Γειτνίαση της Περιφέρειας με την Αττική.
  2. Πλούσιο υπέδαφος σε ορυκτό πλούτο.
  3. Δυνατότητες αύξησης του τριτογενούς τομέα παραγωγής, ιδιαίτερα του τουρισμού.
  4. Μεγάλη ποικιλία σε προϊόντα πρωτογενούς παραγωγής (κυρίως τομάτα, βαμβάκι).
- Το βασικό όμως πρόβλημα της Περιφέρειας είναι πάντοτε το ορεινό ανάγλυφό της, που συνεπάγεται γεωγραφική απομόνωση ορισμένων περιοχών της. Επίσης, ορατή είναι και η έλλειψη αξιολογών υποδομών υγείας και γενικά υποδομών, που θα προσελκύσουν «σοβαρές» επενδυτικές δραστηριότητες.

Στο σημείο αυτό είναι σκόπιμο να αναφερθούν οι σημαντικότερες περιφερειακές πολιτικές, που έχουν προταθεί για την ανάπτυξη της Στερεάς Ελλάδας.

Πρέπει να δημιουργηθούν υπηρεσίες υποδομών σε σημαντικά σημεία της Περιφέρειας. Ενδεικτικά: βιομηχανικά πάρκα, βελτίωση των κεντρικών δρόμων και των σιδηροδρομικών συστημάτων, βελτίωση λιμενικών υπηρεσιών, τηλεπικοινωνίες, υγεία, εκπαίδευση.

Πρέπει να αξιοποιηθεί περισσότερο ο ορυκτός πλούτος και να αναπτυχθεί η τοπική βιομηχανία, με παράλληλη προστασία και αποκατάσταση του περιβάλλοντος.

Πρέπει να αναπτυχθεί σημαντικά ο τουρισμός της Περιφέρειας και να αξιοποιηθούν οι ορεινές και οι παραθαλάσσιες περιοχές.

Το μέλλον της Περιφέρειας μπορεί να χαρακτηριστεί ελπιδοφόρο, αφού υπάρχουν περαιτέρω αναπτυξιακές δυνατότητες. Αρκεί βέβαια η Πολιτεία να λάβει τα κατάλληλα μέτρα για να υπάρχει οικονομική και κοινωνική συνοχή των Νομών της Στερεάς Ελλάδας.

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ
ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΟΝ
ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΒΟΙΩΤΙΑΣ

Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Ε Σ
(Α λ φ α β η τ ι κ ῶ ς)

ΜΟΝΔΟΥΡΗΣ Δημοσθένης, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΣΤΑΥΡΟΥ Βασιλική, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

2. ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Ο πρωτογενής τομέας της οικονομίας παρουσιάζει σημασία, γιατί απασχολεί 10.793 άτομα, ποσοστό που αντιπροσωπεύει το 24% της συνολικής απασχόλησης και παράλληλα συμβάλει στη δημογραφική και περιβαλλοντική ισορροπία του χώρου. Σε σχέση με τις προηγούμενες απογραφές παρατηρείται μία μείωση στην απασχόληση του πρωτογενή τομέα, η οποία απορροφάται από τον δευτερογενή και τον τριτογενή τομέα αντίστοιχα.

Παράλληλα, η παραγωγή, η διακίνηση, η μεταποίηση και η εμπορία των αγροτικών προϊόντων δημιουργούν πολλαπλασιαστικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη πολλών οικονομικών δραστηριοτήτων στον Νομό.

Τέλος, οι πόροι που επηρεάζουν την οικονομική ανάπτυξη του Νομού είναι: ορυκτός πλούτος, που περιλαμβάνει κοιτάσματα βωξίτη, μαρμάρων, σιδηρονικελίου και δολομίτη, η γεωργική γη υψηλής αποδοτικότητας και ειδικότερα η αποξηραμένη λίμνη Κωπαΐδας, τα Βαγικά και το Θηβαϊκό πεδίο (σιτηρά, πατάτες, βαμβάκι, κηπευτικά, ελιές), η κτηνοτροφία, λόγω του μεγάλου αριθμού των ορεινών εκτάσεων και της έκτασης των βοσκοτόπων (καταλαμβάνει το 42,7% της έκτασης του Νομού) με παραγωγή σε τυρί, γάλα, κρέας (κυρίως αιγοπροβάτων), η αλιεία, που δεν παρουσιάζει αξιόλογη ανάπτυξη (παράκτια), αλλά οι συνθήκες γι' αυτήν ιδίως στον Κορινθιακό κόλπο θεωρούνται από ειδικούς εξαιρετικά καλές. Στις λίμνες η αλιεία είναι περιορισμένη, ενώ στις πηγές του Ορχομενού και του Μακρονερίου λειτουργούν ιχθυοτροφεία πέστροφας (από ιδιώτες), και υπάρχουν δυνατότητες για συστηματική καλλιέργεια, αλλά και για τη δημιουργία μονάδων συσκευασίας και εμπορίας αλιευμάτων.

Το σύνολο των εκτάσεων του Νομού Βοιωτίας είναι 2.952 χιλ. στρέμματα, από τα οποία τα 1.140 είναι καλλιεργούμενες εκτάσεις (39%), τα 843 δημοτικοί βοσκότοποι (29%), τα 418 ιδιωτικοί βοσκότοποι (14%), τα 360 δάση (12%), τα 38 εκτάσεις καλυπτόμενες από νερά (1%), τα 108 οικισμοί (4%) και τα 47 άλλες εκτάσεις (2%).

ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΗΜΟΥ ΑΡΑΧΩΒΑΣ

Ο Δήμος Αράχωβας μετά την συνένωση βάσει του Προγράμματος «Ι. Καποδίστριας» εξακολουθεί να διατηρεί την προηγούμενη διοικητική διαίρεση. Ως έδρα του Δήμου ορίζεται η Αράχωβα. Ο Δήμος βρίσκεται στο βόρειο δυτικό τμήμα του Νομού Βοιωτίας και έχει συνολικά πληθυσμό 3.084 κατοίκους (1991). Πρόκειται για ένα ορεινό Δήμο αφού βρίσκεται σε υψόμετρο 940 μέτρα. Έχει όμορφα τοπία λόγω του ορεινού όγκου του Παρνασσού που μονοπωλεί την τουριστική κίνηση. Η πόλη έχει έντονα παραδοσιακό χρώμα, που συγκετρώνει ένα μεγάλο αριθμό επισκεπτών που έχει προορισμό το χιονοδρομικό κέντρο, είτε απλώς την διαμονή στη φύση του εθνικού δρυμού, με πεζοπορίες πάνω στο

βουνό και στις γύρω περιοχές, όπου κυριαρχούν τα δάση από έλατα, σε συνδυασμό με τα έντονα τοπικά στοιχεία της περιοχής.

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Από την σύντομη παρουσίαση που προηγήθηκε ο Νομός Βοιωτίας, λόγω κυρίως των γεωμορφολογικών του χαρακτηριστικών και των γενικότερων συνθηκών, έχει ένα προσανατολισμό στην γεωργία και στην κτηνοτροφία, σε αντίθεση με τον Δήμο Αράχωβας, που προσανατολίζεται κυρίως στην κτηνοτροφία και στον χειμερινό τουρισμό (Χιονοδρομικό Κέντρο Παρνασσού). Η συμβολή του πρωτογενή τομέα στην αναπτυξιακή πορεία του Νομού είναι καθοριστική, καθώς συνδέεται άμεσα με την ανάπτυξη των δύο άλλων παραγωγικών τομέων, την εξέλιξη της μεταποιητικής βιομηχανίας, αλλά και την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού. Συγχρόνως ο πρωτογενής τομέας συνδέεται καθοριστικά με την διατήρηση της δημογραφικής, κοινωνικής και πολιτιστικής συνοχής της επαρχίας.

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ Ν. ΒΟΙΩΤΙΑΣ

Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Ε Σ (Α λ φ α β η τ ι κ ώ ς)

ΣΠΥΡΑΤΟΣ Αλέξανδρος, Τελ. ΤΟΠΑ

ΚΑΠΡΑΛΟΥ Βασιλική, Τελ. ΤΟΠΑ

ΧΑΤΖΗ Αθανασία, Τελ. ΤΟΠΑ

(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ

Γεωργική γη κατά το έτος 1998

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΣΥΝ. ΓΕΩΡΓ. ΓΗΣ	ΣΥΝ. ΚΑΛΛΙΕΡΓ. & ΑΓΡΑΝΑΠ.	ΑΡΟΤΡΙΑΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓ.	ΚΗΠΕΥΤ. ΓΗ
ΣΥΝ. ΕΛΛΑΔΑΣ	38817994	39405624	22643295	1239032
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	6220763	6478438	3272854	286942
ΒΟΙΩΤΙΑ	1132457	1244154	887019	82560
ΒΟΙΩΤΙΑ-ΕΛΛΑΔΑ	2.92%	3.16%	3.92%	6.66%
ΒΟΙΩΤΙΑ/ ΣΤ. ΕΛΛΑΔΑ	18.20%	19.20%	27.10%	28.77%

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΔΕΝΔΡΩΔΕΙΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ	ΑΜΠΕΛΟΙ	ΑΓΡΑΝΑΠΑΥΣΗ
ΣΥΝ. ΕΛΛΑΔΑΣ	9622058	1356340	4544901
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	1586839	221784	1110019
ΒΟΙΩΤΙΑ	189803	33069	51703
ΒΟΙΩΤΙΑ-ΕΛΛΑΔΑ	1.97%	2.44%	1.14%
ΒΟΙΩΤΙΑΣ/ΣΤ. ΕΛΛΑΔΑ	11.96%	14.91%	4.66%

ΠΗΓΗ: ΕΣΥΕ - Επεξεργασία στοιχείων: Ομάδα Μελέτης Μεγέθη: σε στρέμματα

Irini A. STAMATOUDI

THE E.U. DATABASES DIRECTIVE:
RECONCEPTUALISING COPYRIGHT AND TRACING
THE FUTURE OF THE SUI GENERIS RIGHT

Rev. Hell. de Dr. Intern.

Extrait

Athens, 1997

Η Βοιωτία κατέχει ένα σημαντικό ποσοστό των εκτάσεων στο σύνολο της Ελλάδας. Ειδικότερα, κατέχει το 2,92% της συνολικής ελληνικής γεωργικής γης, και το 18,20% της γεωργικής γης της Στερεάς Ελλάδος. Στο σύνολο της χώρας ο Νομός Βοιωτίας συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό στην κηπευτική γη και στις αροτριαίες καλλιέργειες. Σε επίπεδο Περιφέρειας ο Ν. Βοιωτίας κατέχει το 27,10% στις αροτριαίες καλλιέργειες, το 28,77% στην κηπευτική γη, το 11,96% στις δενδρώδεις καλλιέργειες και το 14,91% στα αμπέλια.

Τα βιομηχανικά φυτά καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος των καλλιεργούμενων εκτάσεων, 439.612 στρέμματα. Ακολουθούν τα σιτηρά με 336.516 στρέμματα και οι δενδρώδεις καλλιέργειες με 189.803 στρέμματα. Την τελευταία δεκαετία παρουσιάζεται η τάση για αύξηση της καλλιέργειας βιομηχανικών φυτών (βαμβάκι, καπνός), σε αντίθεση με τα σιτηρά, που παρουσιάζουν μία αξιοσημείωτη κάμψη (από 529.398 στρέμματα το 1991, καλλιεργούνται μόλις 33.6316 στρέμματα το 1998). Οι δενδρώδεις καλλιέργειες παρουσιάζουν μία σταθερή τάση, ενώ αυξομειώσεις διαφαίνονται στον τομέα των αμπελώνων, των οσπρίων, των γεώμηλων και των κτηνοτροφικών φυτών.

Καλλιέργειες

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	ΕΚΤΑΣΕΙΣ		ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ	
	1991	1994	1994	1998
ΑΜΠΕΛΙΑ	34903	32888	32888	33069
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΦΥΤΑ	201724	352702	352702	439612
ΒΡΩΣΙΜΑ ΟΣΠΡΙΑ	3197	2686	2686	3194
ΔΕΝΔΡΩΔΕΙΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ	184000	188545	188545	189803
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ	50408	75863	75863	77093
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΦΥΤΑ	77906	63229	63229	69606
ΛΑΧΑΝΙΚΑ	62753	74451	74451	82560
ΠΕΠΟΝΟΕΙΔΗ ΚΑΙ ΠΑΤΑΤΕΣ	38156	33663	33663	38091
ΣΙΤΗΡΑ	529398	384206	384206	336516

ΠΗΓΗ: ΕΣΥΕ Επεξεργασία στοιχείων: Ομάδα Μελέτης

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ**Ε Τ Η**

ΠΡΟΪΟΝ	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
ΚΡΕΑΣ	28530	14150	12677	18463	17157	16957	16184	16280
ΓΑΛΑ	27193	17042	20579	19446	19241	18690	17799	19896
ΤΥΡΙ	2269	1739	1231	1092	1455	2082	1471	1780
ΑΥΓΑ	70169	74457	121176	92601	109499	209530	133447	156761

ΠΗΓΗ: ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΕΣΥΕ. Αυγά σε χιλιάδες τεμάχια

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Σήμερα μέσω του Β' και Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης επιδιώκονται οι εξής στόχοι:

Εκσυγχρονισμός της άρδευσης (με την κατασκευή αρκετών και σημαντικών αρδευτικών δικτύων, φραγμάτων και λιμνοδεξαμενών στη Βοιωτία, Κωπαϊδικό Πεδίο), με στόχο την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών προϊόντων, που παρουσιάζουν συγκριτικό πλεονέκτημα. Αγροτική οδοποιία. Ηλεκτροδότηση των γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων. Η υποστήριξη της κτηνοτροφίας. Μετεγκατάσταση κτηνοτροφικών μονάδων και επεξεργασία αποβλήτων κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων. Ανάπτυξη αγροτικού τουρισμού. Ανάπτυξη της αλιείας (αλιευτικά καταφύγια). Προστασία, αξιοποίηση και αναβάθμιση των δασών (δασικοί δρόμοι, έργα προστασίας από τις πυρκαγιές, αναδασώσεις, εμβολιασμοί, διευθετήσεις χειμάρρων, βελτιώσεις υποβαθμισμένων δασών).

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ**ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΤΟΥ Ν. ΒΟΙΩΤΙΑΣ****Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Ε Σ**

(Α λ φ α β η τ ι κ ῶ ς)

ΚΩΣΤΗΣ Κίμων, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ

ΠΟΛΥΖΟΥ Χριστίνα, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ

(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει, ως προτεραιότητες στην άσκηση της πολιτικής της, τον εκσυγχρονισμό των διοικητικών μηχανισμών, την πρόσβαση στην πληροφορία για την άρση των περιφερειακών ανισοτήτων, την αύξηση της συνεργασίας των επιχειρήσεων και τις άυλες επενδύσεις.

Σύμφωνα με την εκτίμηση των συντελεστών συμμετοχής (QL) για τον προσδιορισμό της ειδίκευσης των Περιφερειών και των Νομών στον δευτερογενή τομέα παραγωγής με βάση την κατανομή της απασχόλησης για το 1994 παρατηρούμε τα εξής:

1. Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας:

- Δευτερογενής Τομέας: Φθίνουσα κατάσταση.

2. Νομός Βοιωτίας:

- Δευτερογενής Τομέας: Δυναμικός

Με βάση τα εκτεθέντα στοιχεία συμπεραίνουμε τα εξής:

- Ο δευτερογενής τομέας στην χώρα μας έχει περιορισθεί στο 23,40% ως προς το ΑΕΠ σε τιμές συντελεστών για το 1998.

- Τα τελευταία τρία χρόνια παρουσίασε ανάκαμψη, που προκύπτει από την αύξηση κατά 2,5% της παραγωγής του.

- Η αύξηση του δευτερογενή τομέα οφείλεται κυρίως στην μεταποίηση.

- Οι κλάδοι ηλεκτρικών μηχανών και συσκευών (23,8%), προϊόντων από ελαστική ή πλαστική ύλη (12,1%) και χημικών προϊόντων (8,3%) παρουσίασαν τη μεγαλύτερη αύξηση του δείκτη παραγωγής.

- Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας παρουσιάζει σημαντικό ποσοστό (34,00%) ως προς το ΑΕΠ για το 1996 στο Δευτερογενή Τομέα.

Ο Δευτερογενής Τομέας Παραγωγής του Νομού Βοιωτίας:

- Ο Νομός Βοιωτίας παρουσιάζει ποσοστό συμμετοχής (46,00%) στον δευτερογενή τομέα ως προς το ΑΕΠ για το 1996, σχεδόν το διπλάσιο της χώρας.

- Το ποσοστό των επενδύσεων στον δευτερογενή τομέα (63,51%) στον εξεταζόμενο Νομό, δικαιολογεί το επίπεδο ανάπτυξής του.

- Το ποσοστό του αριθμού των βιομηχανιών και βιοτεχνιών (24,71%) είναι πολύ μικρότερο από το ποσοστό που αντιστοιχεί στον κύκλο εργασιών (36,56%) και των επενδύσεων στον δευτερογενή τομέα (63,51%) για το έτος 1995, πράγμα που φανερώνει, ότι ο κυριώτερος αναπτυξιακός παράγοντας του Νομού είναι ο μικρός αριθμός των επιχειρήσεων μεγάλου μεγέθους.

- Το εργατικό δυναμικό της χώρας την χρονική περίοδο 1981-1994 αυξήθηκε κατά 20,35%. Αντίθετα, κατά την ίδια χρονική περίοδο το εργατικό δυναμικό της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας παρουσίασε μείωση από το 36,8% που ήταν το 1981, στο 36,4% το 1991 και στο 29% το 1994.

- Ειδικότερα στον δευτερογενή τομέα για την ίδια χρονική περίοδο η απασχόληση μειώθηκε από το 41,17% (1981) στο 34,48% (1991), που αντιστοιχεί σε ποσοστό μείωσης -6,69%.

Δημ. ΚΟΥΚΟΥΝΑΣ

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ

Ιστορικό Βιογραφικό Λεξικό

1926 - 1949

Αθήναι, 1998

Η «ορθή μελέτη» των στοιχείων του επιπέδου ανάπτυξης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και του Νομού Βοιωτίας, καθώς και της εμπειρίας που έχει συσσωρευθεί, θα συμβάλει στην επιτυχή αντιμετώπιση των προβλημάτων και στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής.

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ Ο ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΣΤΟ Ν. ΒΟΙΩΤΙΑΣ

Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Ε Σ
(Α λ φ α β η τ ι κ ῶ ς)

ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ Ευθύμιος, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΚΑΛΑΘΑΚΗΣ Αθανάσιος, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Λαμβάνοντας υπόψη τα εκτεθέντα στοιχεία καταλήγουμε στα εξής συμπεράσματα:

Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της Βοιωτίας απασχολείται στη μεταποίηση (βιοτεχνία, βιομηχανία) και κατά δεύτερο λόγο στις υπηρεσίες και στον τουρισμό. Η μικρή απόσταση του Νομού από την Αθήνα συνέβαλε στην εκβιομηχάνιση της περιοχής, πράγμα το οποίο φαίνεται από το πλήθος των επιχειρήσεων.

Οι καλές υποδομές του Νομού καθώς και τα δίκτυα μεταφορών μπορούν να παίξουν καταλυτικό ρόλο στην περαιτέρω ανάπτυξη, τόσο του τομέα των υπηρεσιών, όσο και του τουρισμού. Σχετικά με τον τομέα του τουρισμού πρέπει να αναφέρουμε τα ακόλουθα: ο Νομός Βοιωτίας μπορεί να συνδυάσει διάφορες μορφές τουρισμού (περιηγητικού, ορειβατικού, εκπαιδευτικού, οικολογικού κ.ά.). Όμως, παρά τα πλεονεκτήματα που διαθέτει δεν έχει καταφέρει ακόμη να αναπτύξει τέτοιου είδους δραστηριότητες. Οι «ειδικές» αυτές μορφές τουρισμού συμβάλλουν στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, ενώ παράλληλα βοηθούν στην ανάπτυξη απομονωμένων περιοχών.

Άλλες προτάσεις οι οποίες μπορούν να βοηθήσουν στη διεύρυνση του τριτογενή τομέα είναι οι εξής:

- Βελτίωση της τεχνικής υποδομής των παραθαλάσσιων οικισμών και αξιοποίηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους.
- Κατασκευή υποδομών στις περιοχές, που μπορούν να εφαρμοσθούν εναλλακτικές μορφές τουρισμού με παράλληλη διαφήμισή τους.
- Αξιοποίηση και ανάδειξη των ορεινών όγκων του Νομού και των περιοχών με ιστορικό ή αρχαιολογικό ενδιαφέρον.
- Δημιουργία τμημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ερευνητικών κέντρων και τεχνολογικών ινστιτούτων άμεσα συνδεδεμένων με τις βιομηχανίες, με σκοπό την ανάπτυξη καινοτομιών σε όλους τους τομείς παραγωγής και στην υψηλή τεχνολογία.
- Εκμετάλλευση του Ν. 2601/1998 για ενισχύσεις των ιδιωτικών επενδύσεων.
- Αξιοποίηση του χιονοδρομικού κέντρου του Παρνασσού για την ανάδειξη και ανάπτυξη γειτονικών οικισμών.

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ
ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ Ν. ΒΟΙΩΤΙΑΣ

Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Ε Σ
(Α λ φ α β η τ ι κ ώ ς)

ΒΑΓΙΟΥ Βασιλική, Πτυχ. ΤΟΠΑ
ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ελπινίκη, Τελ. ΤΟΠΑ
(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ, ΕΜΠΟΡΙΟ

Σημαντικοί στόχοι, μεταξύ άλλων, στους εν λόγω τομείς πρέπει να θεωρηθούν και οι εξής:

- Γενική αναβάθμιση της κοινωνικής υποδομής του Νομού στην εκπαίδευση, στην υγεία, στον αθλητισμό και στις υποδομές εμπορίου και υπηρεσιών, ώστε να εξυπηρετηθούν ο πληθυσμός, μόνιμος και εποχικός, καθώς και οι κοινωνικές δραστηριότητες στα αστικά κέντρα και στους οικισμούς.

- Προσέλκυση και εγκατάσταση στους Ο.Τ.Α. Σχολών για εκπαίδευση των νέων σε αντιπροσωπευτικά, παραδοσιακά είδη παραγωγής, όπως ξύλο, μέταλλο κ.ά..

- Δημιουργία διακοινοτικού ηλεκτρονικού κέντρου πληροφοριών και βάσης δεδομένων για την γεωργία, την μεταποίηση, το εμπόριο, τον πολιτισμό και το περιβάλλον.

- Δημιουργία σταθμών ροής πληροφοριών με βασικούς χρήστες τα εμπορικά και βιοτεχνικά επιμελητήρια, τους φορείς εξαγωγών, τους γεωργικούς συνεταιρισμούς, τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, τις τουριστικές μονάδες, τους Ο.Τ.Α.

- Διασύνδεση με το Internet και άλλα συστήματα του όλου δικτύου, ώστε να καθίστανται προσιτές στους ενδιαφερόμενους οι πληροφορίες της βάσης δεδομένων, που θα παρέχονται στους Ο.Τ.Α., σε δημόσιες υπηρεσίες και στους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς.

- Αξιοποίηση των υφιστάμενων οργάνων και δημιουργία νέων κατάλληλων με στόχο την διακοινοτική διαχείριση και ανάπτυξη πολιτιστικών, εκπαιδευτικών και άλλων υπηρεσιών για τους κατοίκους, τους εργαζόμενους, τους επιχειρηματίες και τους τουρίστες.

- Δημιουργία ειδικών τμημάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι.) ή Ερευνητικών Κέντρων, προκειμένου να γίνει εκμετάλλευση της υψηλής συγκέντρωσης βιομη-

Αναστ. ΑΘΑΝΑΣΟΥΛΑ - ΡΕΠΠΑ

Η Δευτεροβάθμια Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση
και η Περιφερειακή της διάσταση στην Ελλάδα
(1980 - 1990)

Αθήναι, 1999

χανίας και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων στον πρωτογενή τομέα του Νομού, στα πλαίσια του εκσυγχρονισμού, της αναδιάρθρωσης, της καινοτομίας και της ανάπτυξης υψηλής τεχνολογίας.

- Διερεύνηση της σκοπιμότητας για την δημιουργία κέντρων χονδρικής πώλησης γεωργικών προϊόντων.

Με βάση αυτούς τους στόχους προτείνονται, μεταξύ άλλων, να προωθηθούν τα ακόλουθα:

- Προγράμματα επαγγελματικού προσανατολισμού και κατάρτισης - επανακατάρτισης, με βάση τις ανάγκες εκσυγχρονισμού και αναδιάρθρωσης στον πρωτογενή τομέα, ανάσχεσης της διαδικασίας αποβιομηχάνισης και εκσυγχρονισμού στο δευτερογενή τομέα και αναβάθμισης και διεύρυνσης των προσφερόμενων υπηρεσιών στον τριτογενή.

- Προγράμματα αυτοαπασχόλησης και ένταξης - επανένταξης ανέργων στους τομείς γεωργίας, βιοτεχνίας, βιομηχανίας και τουρισμού, πολιτισμού.

- Αναβάθμιση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης - επανακατάρτισης, καθ' όσον αφορά στελέχωση, εγκαταστάσεις, εξοπλισμούς και προγράμματα.

- Συντονισμός των φορέων σύνταξης και υλοποίησης των προγραμμάτων κατάρτισης - επανακατάρτισης και των φορέων απασχόλησης του εργατικού δυναμικού κ.ά.

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΗΣ ΑΡΑΧΩΒΑΣ

Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Η Σ

ΣΕΦΕΡΛΗΣ Ανδρέας, Αρχιτέκτων

(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

Κατά την διάρκεια των εργασιών πολλών Επιστημονικών Συνεδρίων έχω θέσει, μεταξύ άλλων, υπόψη των Συνέδρων θέματα στρεβλής ανάπτυξης και ανεπαρκούς προστασίας των παραδοσιακών οικισμών της χώρας μας, με το συγκεκριμένο θεσμικό καθεστώς των διαταγμάτων που ισχύουν σήμερα. Τα βασικά προβλήματα που εντοπίστηκαν αφορούν στα εξής ζητήματα:

1. Ύψη, όροφοι, καλύψεις και Σ.Δ.: υπερβάσεις και παρερμηνείες των διατάξεων.
2. Διατηρητέα: ερημώνουν χωρίς ουσιαστική προστασία.
3. Σχέδια πόλης που καταστρέφουν τους οικισμούς χωρίς να σέβονται τις ιδιομορφίες τους, είτε λόγω προβληματικών υποβάθρων, είτε από λάθη κατά τη σύνταξή τους.
4. Ασύμβατες με τους οικισμούς χρήσεις γης, χρήσεις που είναι αναγκαίες και δεν προβλέπονται, υφιστάμενες χρήσεις που πρέπει να διατηρηθούν, έστω και κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων.
5. Θέματα ειδικών μορφολογικών στοιχείων και όρων δόμησης, χρήσης νέων οικοδομικών υλικών και τεχνολογιών δόμησης κ.ά.

Τα προβλήματα αυτά σε συνδυασμό με σημαντικές επιλογές σ' ό,τι αφορά στη λειτουργία της πόλης ή του χωριού στους λοιπούς κοινωνικοοικονομικούς τομείς, μπορούν να αντιμετωπιστούν ενιαία μέσα από μία μελέτη αστικού σχεδιασμού, που θα εξειδικεύει κατά περίπτωση τα προβλήματα και θα τα αντιμετωπίζει συγκροτημένα και με πληρότητα.

ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ

Η ΕΠΑΕ ελέγχει και τροποποιεί (σε μικρή έκταση και αιτιολογημένα) την εφαρμογή της μελέτης αστικού σχεδιασμού, κατά τις διαδικασίες έγκρισης των οικοδομικών αδειών και άλλων έργων.

Στην ΕΠΑΕ εκπροσωπείται κάθε φορά ο ενδιαφερόμενος ΟΤΑ και όχι γενικά η ΤΕΔΚ. Ο εκπρόσωπος του ΟΤΑ λειτουργεί στα πλαίσια θεσμοθετημένης Πολεοδομικής Επιτροπής ΟΤΑ.

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ
ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ
Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Η Σ
ΓΟΥΡΓΙΩΤΗΣ Ανέστης, Χωροτάκτης, Πολεοδόμος
 (Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

Σε χώρες της Δυτικής και Κεντρικής Ευρώπης όλο και περισσότερες πόλεις μετατρέπονται σε εργαστήρια, περιβαλλοντικών και αστικών καινοτομιών, με υψηλή πειραματική αξία και με στόχο την επίτευξη της αειφορίας.

Το οικολογικό χωριό Understenshojden, Σουηδία, είναι ένα καλό παράδειγμα βελτίωσης του αστικού μεταβολισμού με οικολογική αυτοοικοδόμηση και συμμετοχή των χρηστών στη σχεδίαση. Το Schwabach, μία μικρή αυτόνομα οργανωμένη γερμανική πόλη, αποτελεί παράδειγμα της προσπάθειας εφαρμογής μίας αστικής πολιτικής οικολογικού σχεδιασμού. Η Perugia με την πεζοδρομική του ιστορικού κέντρου το 1971, είναι ένα από τα χαρακτηριστικότερα παραδείγματα καινοτομιών ακόμη και σήμερα, διότι κατάφεραν να δημιουργήσουν εκεί έναν υψηλής αξίας χώρο αστικής αρχαιολογίας. Πόλεις, όπως η Sienna, το Galway, η Enoga, διαθέτουν εκατοντάδες οργανώσεις πολιτών που αναλαμβάνουν την διοργάνωση πολιτιστικών δραστηριοτήτων ή εθελοντική δράση. Πριν μερικούς μήνες το Paris και άλλες 34 πόλεις στην Γαλλία συμμετείχαν στην πρώτη συμβολική ημέρα ζωής χωρίς αυτοκίνητο. Στη Dounkerk, οι Επιτροπές Γειτονιάς με μέλη παιδιά ηλικίας 12 και 13 ετών, υπόσχονται πολλά για το μέλλον της πόλης. Η συμμετοχή των παιδιών ως «υπεύθυνων πολεοδομικού σχεδιασμού» στην Kitee στοχεύει στην εκπαίδευση ενεργών πολιτών, όσον αφορά στην περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και στην ευθύνη για το τεχνητό και φυσικό περιβάλλον τους. Εννιακόσιοι μαθητές μελέτησαν την ιστορία του Helsinki και στην συνέχεια σχεδίασαν εκ νέου το κέντρο της πόλης.

Η Αράχωβα μέσα στο γενικότερο πλαίσιο προσπαθειών της συμμετέχει, εδώ και μερικούς μήνες, στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα «City of Tomorrow and Cultural Heritage».

Σέφης ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΟΣ

Α Β Α Τ Α

Ποιήματα

Αθήναι, 1999

που έχει στόχο την εύρεση καινοτομών για την αναβάθμιση του ιστορικού ιστού της πόλης και την δημιουργία ενός ευρωπαϊκού δικτύου πόλεων.

Η διοργάνωση της σημερινής Ημερίδας γίνεται μέσα στο πλαίσιο μίας γενικότερης προσπάθειας αναβάθμισης του αστικού και φυσικού περιβάλλοντος, που ξεκινά ο Δήμος Αράχωβας και που έχει ως στόχο την προετοιμασία της περιοχής στις προκλήσεις του μέλλοντος, αλλά και την δεκτικότητα της σε πιθανές αλλαγές. Η αρχή της αειφορίας συνδέει τις πόλεις με το μέλλον του πλανήτη. Σύμφωνα με τον χάρτη των Ευρωπαϊκών αειφόρων πόλεων (Aalborg, 1994), η βιωσιμότητα παρουσιάζεται ως μία δημιουργική τοπική διαδικασία. Πολλές αλλαγές επέρχονται σήμερα στις πόλεις μας. Ρόλος μας είναι να τις συνειδητοποιήσουμε για να δημιουργήσουμε μία ανθρώπινη πόλη. Οι πόλεις δεν μπορούν να προοδεύσουν χωρίς καινοτομίες. Η επιτυχία των καινοτομών δεν είναι όμως ποτέ εγγυημένη, αλλά η αποφυγή ανάληψής της είναι σίγουρο συνώνυμο της αποτυχίας. Δεν υπάρχει σημαντικότερη καινοτομία από την παύση μίας καταστροφικής κατάστασης. Κάθε καινοτομία γίνεται για να ξεπερνιέται. Η αλυσίδα των καινοτομών καθορίζει το μέλλον των πόλεων. Οι στείρες πόλεις λιμνάζουν, οι καινοτόμες προοδεύουν. Με την καινοτομία, η ουτοπία του σήμερα αποδεικνύεται δυνατότητα του αύριο.

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Ε Σ

(Α λ φ α β η τ ι κ ώ ς)

ΚΥΡΙΑΖΗΣ Ευάγγελος, **Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ**

ΤΣΕΚΟΥΡΑ Αθανασία, **Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ**

(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ

Οι Κοινοτικές πρωτοβουλίες είναι ειδικά μέσα για την άσκηση από την Ένωση των διαρθρωτικών πολιτικών της. Ονομάζονται δε έτσι γιατί δημιουργούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με ιδική της «πρωτοβουλία» και στη συνέχεια αποτελούν αντικείμενο πρότασής της στα Κράτη - Μέλη. Πρακτικά πρόκειται για Προγράμματα που αποσκοπούν στην επίλυση προβλημάτων ή στην προώθηση δράσεων, που έχουν σημαντικές επιπτώσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Χρηματοδοτούνται κατά ένα, συνήθως δε και το μεγαλύτερο, μέρος από την Ένωση, ενώ κατά το υπόλοιπο από το δικαιούχο Κράτος-Μέλος.

Στις Κοινοτικές πρωτοβουλίες διατίθεται το 9% του προϋπολογισμού των Διαρθρωτικών Ταμείων. Το συνολικό ποσό που θα διατεθεί από τα Ταμεία της Ένωσης για την περίοδο 1994-99 στις Κοινοτικές πρωτοβουλίες ανέρχεται σε 13,45 δισεκ. ECU (4,07 τρισεκ. δραχμ.). Πρόσφατα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να κάνει χρήση του αποθεματικού, διανέμοντάς το στις διάφορες υπάρχουσες Κοινοτικές πρωτοβουλίες και δημιουργώντας μία νέα ουσιαστικά πρωτοβουλία για την χωροταξία, την τρίτη πτυχή του INTERREG (INTERREG «C»).

Από όλες τις Κοινοτικές πρωτοβουλίες αναφέρονται στη συνέχεια αυτές που αφορούν στην περιφερειακή ανάπτυξη και που έχουν αυξημένο ενδιαφέρον για την Ελλάδα.

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ
ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ
ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΑΡΑΧΩΒΗΣ ΤΟΥ Ν. ΒΟΙΩΤΙΑΣ

Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Ε Σ
(Α λ φ α β η τ ι κ ῶ ς)

ΔΡΑΓΟΥΜΑΝΟΣ Λεωνίδας, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΣ Νικόλαος, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ
ΧΟΥΜΑΣ Χρήστος, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ

(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

Ε.Π.Τ.Α.

Βασικό πεδίο αναφοράς για την επίτευξη της τοπικής αναπτυξιακής πολιτικής αποτελεί η εφαρμογή του Ειδικού Προγράμματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Π.Τ.Α.), του οποίου η διάρκεια είναι πενταετής αλλά είναι δυνατή η επέκτασή του για άλλα δύο χρόνια (1998-2004). Το πρόγραμμα ενίσχυσης έχει συγκεκριμένα κριτήρια, περιεχόμενο και χρονοδιάγραμμα. Η χρηματοδότηση της πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα γίνεται με διαφανή κριτήρια, που θα εντάσσονται στο Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η διαφάνεια στη χρηματοδότηση θα εξασφαλίζεται από ένα σύστημα εγγυημένης αξιολόγησης, τόσο από την Περιφέρεια, όσο και από την Επιτροπή του Ε.Π.Τ.Α. Οι μηχανισμοί ελέγχου της νομιμότητας της διαχείρισης των πόρων ενδυναμώνονται μέσα από την ενίσχυση του συνταγματικά περοβλεπομένου ελέγχου των λογαριασμών των Ο.Τ.Α. και των δημοτικών νομικών προσώπων, που διεξάγει το Ελεγκτικό Συνέδριο. Επίσης, επεκτείνεται η διαδικασία του Σώματος Οικονομικών Επιθεωρητών και στην πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ Ε.Π.Τ.Α

Το περιεχόμενο του Ειδικού Προγράμματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Π.Τ.Α.), που προσδιορίζεται με την παράγραφο 3 του άρθρου 13 του Ν. 2539/1997 περιλαμβάνει 6 Υποπρογράμματα με τα αντίστοιχα μέτρα:

Το Υποπρόγραμμα 1 για την χρηματοδότηση των αναγκαίων λειτουργικών δαπανών.

Το Υποπρόγραμμα 2 για την χρηματοδότηση της οργάνωσης των Ο.Τ.Α.

Το Υποπρόγραμμα 3 για τη χρηματοδότηση της μελέτης και κατασκευής βασικών τεχνικών και παραγωγικών υποδομών.

Το Υποπρόγραμμα 4 για την χρηματοδότηση της κοινωνικής και διοικητικής υποδομής, καθώς και τεχνολογικού και μηχανολογικού εξοπλισμού των Ο.Τ.Α.

Νίκος ΠΑΠΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Το έργο του Βιομηχανικού Ψυχολόγου και
 οι Ανθρώπινες Σχέσεις στην Εργασία

Αθήναι, 1999

Το Υποπρόγραμμα 5 που αφορά παρεμβάσεις στους Ο.Τ.Α. Αττικής και του πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης με μέτρα παρόμοια με τα Υποπρογράμματα 1, 2 και 3.

Το Υποπρόγραμμα 6 για την τεχνική στήριξη του Προγράμματος (Συμβουλευτικές υπηρεσίες, μελέτες στήριξης, λειτουργικές δαπάνες διοίκησης και δημοσιοποίηση).

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ Ε.Π.Τ.Α.

Το Ε.Π.Τ.Α. καταρτίζεται από την Επιτροπή της παραγράφου 6 του άρθρου 13 του Ν. 2539/1997 με στόχο:

- Τον συντονισμό του συνόλου των επί μέρους πολιτικών, που εφαρμόζονται για την πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση, συμπεριλαμβανομένων και των Κοινοτικών πολιτικών, με κατεύθυνση την ενίσχυση του αναπτυξιακού ρόλου των Ο.Τ.Α.
- Την ορθολογική αξιοποίηση των χρηματοδοτήσεων, που κατευθύνονται στους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. έτσι, ώστε να βελτιώνεται η αποδοτικότητά τους.
- Την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των Ο.Τ.Α.

ΠΟΡΟΙ ΤΟΥ Ε.Π.Τ.Α

Πόροι του Ε.Π.Τ.Α. είναι:

- Το 8,5% των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (Κ.Α.Π.), που εγγράφονται στον τακτικό προϋπολογισμό για την χρηματοδότηση των Υποπρογραμμάτων 1,2 και 4.
- Το 20% των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων που εγγράφονται στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων (Σ.Α.Τ.Α.) για την Χρηματοδότηση του Υποπρογράμματος 4.
- Τα ποσά των ειδικών λογαριασμών και πόρων του Κρατικού Προϋπολογισμού που διαχειρίζονται τα Υπουργεία, αυτοτελείς Δημόσιες Υπηρεσίες και Δημόσιοι Οργανισμοί, με τα οποία επιχορηγούνται Δήμοι και Κοινότητες για την χρηματοδότηση των Υποπρογραμμάτων 4 και 5 κ.ά..

Θ Ε Μ Α Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η Σ ΟΤΑ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

**Ε Ι Σ Η Γ Η Τ Ε Σ
(Α λ φ α β η τ ι κ ώ ς)**

ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ Νικολέτα, Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ

ΖΑΧΟΣ Δημ., Μεταπτ. Φοιτ. ΤΟΠΑ

(Ενδεικτικό τμήμα της Εισήγησης)

Ν. 2508/1997

Ο Νόμος 2508/1997 για «βιώσιμη οικιστική ανάπτυξη των πόλεων και οικισμών της χώρας» καθορίζει τις κατευθυνήτριες αρχές και βασικές διατάξεις ανά επίπεδο πολεοδομικού σχεδιασμού μέσα από τις οποίες επαναπροσδιορίζεται, όπου είναι απαραίτητο, η θέση που διαδραματίζουν οι ΟΤΑ στο ζήτημα αυτό.

Ο ίδιος ο νόμος, όπως φαίνεται από το άρθρο 1 παρ. 5, έχει ως στόχο την ενεργό συμμετοχή του Πολίτη στην διαμόρφωση των σχεδίων και προγραμμάτων, θεωρώντας πως αυτή πρέπει να επεκταθεί σε πιο άμεση μορφή, δεδομένου, ότι η συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι παγιωμένη με τις νομοθετικές διατάξεις του παρελθόντος.

Παρατηρείται σαφώς μία διάθεση του νομοθέτη να θεωρεί όχι μόνο απαραίτητο, αλλά ταυτόχρονα και δεδομένο, τον ρόλο των ΟΤΑ στον πολεοδομικό σχεδιασμό.

Ακολουθεί η αναλυτική παράθεση των αρμοδιοτήτων, που ο νόμος 2508/1997 αναθέτει στους ΟΤΑ.